

IKT-medierat stöd till yrkesverksamma anhöriga till äldre närstående

Webbinarie 28/12 2017

Stefan Andersson, PhD

Specialistsjuksköterska inom vård av äldre

Lektor Linnéuniversitetet

Projektmedarbetare vid Nka

IKT

IKT= Informations- och kommunikationsteknologi

Samlingsnamn för olika typer av teknologi för kommunikation ex IT, video, tele, GPS, larm, sensorer osv.

IKT-medierade stöd

Web-medierade stöd

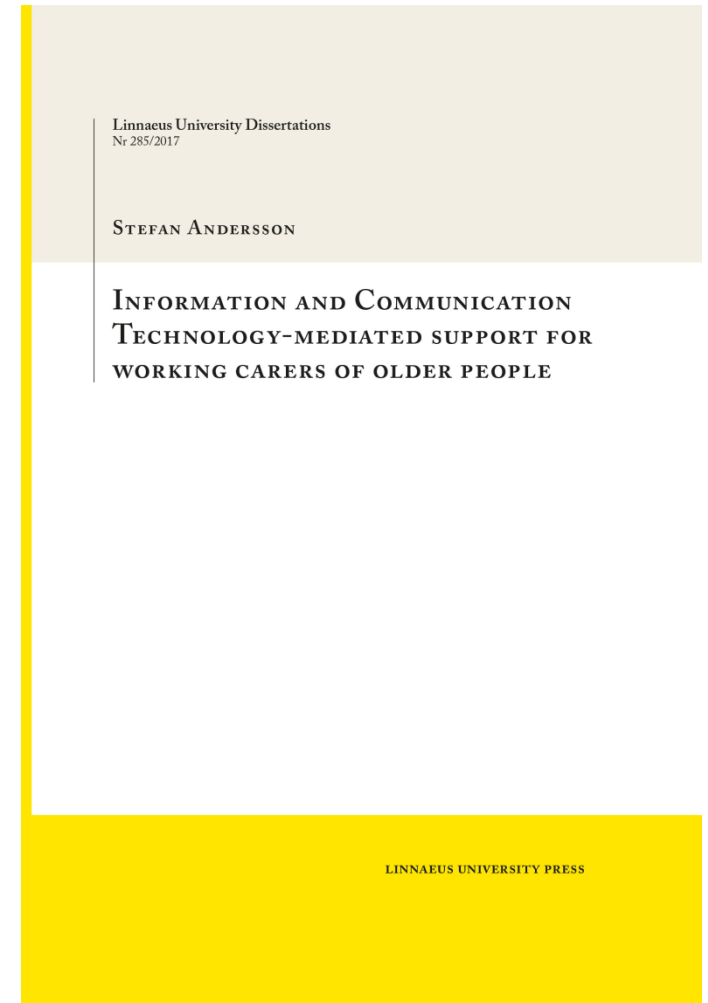
- Appar och e-verktyg
- Anhörignätverk
- Professionellt anhörigstöd

(Exempel 'En bra plats' och Anhörigstödsportalen)

Stöd via välfärdsteknologi

- Larm, sensorer, GPS
- Videkommunikation
- Tekniska hjälpmedel
- Tele-vård

Fördjupning:

Andersson, Stefan (2017). Information and Communication Technology-mediated support for working carers of older people, Linnaeus University Dissertations No 285/2017 ISBN: 978-91-88357-72-4. Written in English.

Länk: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1108889/FULLTEXT01.pdf>

Om ni vill fördjupa er ytterligare:

Andersson, S., Erlingsson, C., Magnusson, L., & Hanson, E. (2016). The experiences of working carers of older people regarding access to a web-based family care support network offered by a municipality. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. doi: 10.1111/scs.12361

Andersson, S., Erlingsson, C., Magnusson, L., & Hanson, E. (in press). ICT-mediated support for working carers combining employment and caregiving of older family members – an integrative review. *International Journal of Care and Caring*.

Andersson, S., Magnusson, L., & Hanson, E. (2016). The use of information and communication technologies to support working carers of older people - a qualitative secondary analysis. *International Journal of Older People Nursing*. 11(1), 32-43. doi:10.1111/opn.12087

Andersson, S., McKee, K., Magnusson, L., Erlingsson, C., & Hanson, E. Valued and received forms of support among Swedish working carers of older people: A descriptive study with focus on ICT-mediated support. I manus

Hur kan vi dra nytta av IKT för att stödja yrkesarbetande anhöriga?

- Vad/vilka är värdefulla stöd?
- Vilka är fördelarna och möjligheterna?
- Vilka är nackdelarna och utmaningarna?
- Hur kan vi utveckla och införa IKT-baserade stöd?

Varför fokus på yrkesverksamma anhöriga och IKT?

- Äldre allt mer beroende av anhöriga
- Demografiska utmaningar
- Effektivt nyttjande av minskade resurser
- Tilltro till IKT
- Tidigare mest fokus på stöd till äldre anhöriga

Anhöriga

- 1,3 miljoner anhöriga
- 900 000 i yrkesverksam ålder
- Vanligast i åldrarna 45-65 år
- Till någon äldre vanligast
- Ofta under flera år

Stöd för yrkesverksamma anhöriga?

- Stöd inte alltid en fråga OM utan en fråga om VAD, NÄR och HUR
- Stöd att hantera aspekter som uppstår i anhörigvårdandet i sig
- Stöd i att kombinera anhörigvårdande och arbete

Inverkan på anhörigvårdandet i sig

Positiva aspekter för många!

Inverkan på anhörigvårdandet i sig

Men flertalet upplever:

- Informationsbehov
- Kunskapsbehov
- Oro inför framtiden
- Upplevelse av skuld
- Utbrändhet
- Stress
- Social isolering

Inverkan på anhörigvårdandet i sig

Men flertalet upplever:

- Informationsbehov
- Kunskapsbehov
- Oro inför framtiden
- Upplevelse av skuld
- Utbrändhet
- Stress
- Social isolering

Inverkan på anhörigvårdandet i sig

Men flertalet upplever:

- Informationsbehov
- Kunskapsbehov
- Oro inför framtiden
- Upplevelse av skuld
- Utbrändhet
- Stress
- Social isolering

Inverkan på anhörigvårdandet i kombinationen med arbete

- Inverkan på arbetet
- Förlorad arbetstid
- Förlorad arbetsinkomst
- Påverkad pension
- Ohälsa
- Minskat välbefinnande

Inverkan på anhörigvårdandet i kombinationen med arbete

- Inverkan på arbetet
- Förlorad arbetstid
- Förlorad arbetsinkomst
- Påverkad pension
- Ohälsa
- Minskat välbefinnande

Inverkan på anhörigvårdandet i kombinationen med arbete

- Inverkan på arbetet
- Förlorad arbetstid
- Förlorad arbetsinkomst
- Påverkad pension
- Ohälsa
- Minskat välbefinnande

Inverkan på vård-arbetsituationen

- Oro för den närstående under arbetsdagen
- Mindre energi för arbetet
- Störda av telefonsamtal om och från sin närstående
- Förlorat alltför många arbetsdagar
- Kvaliteten på det arbete man gör blivit sämre

Hur kan IKT vara till vår hjälp?

Stöd för yrkesverksamma anhöriga

- Stöd att hantera aspekter som uppstår i anhängvårdandet i sig
- Stöd i att kombinera anhängvårdande och arbete

IKT-medierade stöd

Web-medierade stöd

- Information och kunskap
- Att möta andra anhöriga för att dela erfarenheter
- Känsломässigt stöd
- Socialt stöd
- Komma i kontakt med professionella

IKT-medierade stöd

Stöd via välfärdsteknologi

- Att kunna kommunicera med närstående från distans
- Bevaka och övervaka närståendes trygghet
- Närståendes självständighet
- Koppla samman hemmet och arbetsplatsen

Stöd för yrkesarbetande anhöriga

- Kombinationer av stöd nödvändigt
- Tillgänglighet av stöd brister generellt

Vinster/möjligheter med web-medierat stöd 1:2

- Tillgänglighet och flexibilitet
- Information, e-lärande och utbildning
- Känsломässigt och socialt stöd

(Exempel som studerats: 'En bra plats' och 'Anhörigstödsportalen')

Vinster/möjligheter med web-medierat stöd 2:2

- Stärkt egenmakt:
  - kompetent och förberedd
  - tilltro till egen förmåga
  - självbedömning av styrkor och svagheter
- Minskad belastning och påfrestning

OBS! Övergripande slutsatser. Bygger på en syntes av resultat och är beroende av innehåll och form.

Vinster/möjligheter med välfärdsteknologi

- Vårda från avstånd
- Äldres självständighet
- Trygghet
- Känsломässig avlastning
- Fysisk avlastning

OBS! Övergripande slutsatser dragna från litteraturgenomgång. Bygger på innehåll och form.

Vinster/möjligheter med välfärdsteknologi

- Vårda från avstånd
- Äldres självständighet
- Trygghet
- Känsломässig avlastning
- Fysisk avlastning

OBS! Övergripande slutsatser dragna från litteraturgenomgång. Bygger på innehåll och form.

Utmaningar med välfärdsteknologi

- Anhöriga kan bli extra belastade och påfrestade
  - Att hantera teknologin
  - Att svara an på information
- Hur påverkas upplevelsen av avlastning?
- Brist på svenska resultat

IKT för att stödja anhöriga – professionellas perspektiv

Vårdande redskap för professionella:

- Utgör komplement
- Möjlighet till stöd under olika faser
- Partnerskap

Utmaningar

Anhöriga extra belastade och påfrestade

Matchning av rätt stöd

Få förvärvsarbetande anhöriga får stöd

Aspekter av minskad egenmakt:

- Otillräckliga kunskaper
- Anhöriga prioriterar ej sitt stöd

Förslag till åtgärder för att utveckla och införa IKT-baserade stöd

- Fånga upp anhöriga i strukturerat arbetssätt
- Bjud in anhöriga i partnerskap
- Erbjud anhöriga kombinationer av stöd utefter behov
- Fråga anställda (anhöriga) om IKT kan hjälpa
- Erbjud anhöriga träning i användning
- Erbjud professionella träning i vårdande med IKT

Förslag till åtgärder för att utveckla och införa IKT-baserade stöd

- Fånga upp anhöriga i strukturerat arbetssätt
- Bjud in anhöriga i partnerskap
- Erbjud anhöriga kombinationer av stöd utefter behov
- Fråga anställda (anhöriga) om IKT kan hjälpa
- Erbjud anhöriga träning i användning
- Erbjud professionella träning i vårdande med IKT

Tack!

Information och kontakt:

stefan.andersson@lnu.se tel: 0480-449335

lennart.magnusson@anoriga.se tel: 0480-41 80 21

elizabeth.hanson@anoriga.se tel: 0480-41 80 22

www.lnu.se

www.anoriga.se